

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnih prejemih:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeve ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 84.

Izjava vsek dan zvečer izpovedi modelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta na enkrat po 14 vln, za dvakrat po 12 vln, za trikrat ali večkrat po 10 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravičena naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pozamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pisemna naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Naredna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravičeno: Knafljeve ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Bosanski kmet.

Leta 1878. je Avstrija dobila od evropskih velesil mandat, da okupira Bosno in Hercegovino v namen, da napravi tam red in zagotovi gospodarsko in kulturno napredovanje prebivalstva.

Najvažnejše vprašanje v Bosni in v Hercegovini je agrarno vprašanje. Svet ni last kmetov, nego različnih begov, katerim mora kmet dajati desetino ali tretjino in jim delati tlako. Trideset let je imela Avstrija časa dovolj, da bi bila rešila to vprašanje in pomagala, da bi bil kmet postal resnični lastnik obdelanega sveta. Toda Avstrija se prista ni ganila. Genijalni slepar, minister Kallay, ki je opustošil bosanske gozde in potratil na milijone bosanskega imetja, se namenoma ni lotil agrarnega vprašanja. Ne, da bi bilo težko, ali da bi bile kake posebne ovire; pustil je stvar nerešeno iz popolnoma narodnopolitičnih nagibov: vedel je namreč natančno, da bodo bosanski kmetje pri takem stanju razmer počasi izkrevneli in propadli in to je Kallay hotel doseči. To je bil njegov cilj: pavperizem, proletariziranje domačega prebivalstva, to naj bi pripravilo Bosno in Hercegovino za madžarsko žrelo. — Gospodarsko utrjen kmetijski stan srbske narodnosti — to bi bila pač pretrda kost za madžarski želodec.

Ker mu je stvar šla naravnim potom preveč počasno, jo je umetno pospešil.

Dokler je bila Bosna pod Turčijo, je kmet dajal desetino itd. od tega kar je resnično pridelal. Kallay je to odpravil in predpisal visoke davke v denarju, ki jih je moral kmet plačevati, če je kaj pridelal ali če ni nič pridelal. In ker bosanski kmet svojih pridelkov dostikrat ne more prodati, če ne živi blizu mesta, ter sploh le malo kdaj vidi kaj gotovega denarja, je ta Kallayova uredba zanj prava poguba. To je tudi vse kar je Avstrija storila za bosansko prebivalstvo.

Zdaj, ko je Avstrija okupacijo premenila v aneksijo, je skupni finančni minister Burian vzel to stvar v roke — posvoje, na način, ki je političen, finančialen in narodnogospodarski prav evropski škandal.

Povsod na svetu se je izvršila zemljiška odveza s pomočjo in posre-

dovanjem države. Tudi v Avstriji se je to zgodilo. A tista Avstrija, ki je že pred 40 leti to zemljiško odvezo sedanjih svojih kmetov izvršila sama, hoče zdaj to delo prepustiti madžarskim spekulantom, ki bodo seveda skrbeli za svoj žep in bosanskega kmeta odrli kar se bo dalo.

Političen škandal je to, kajti avstrijski parlament je že pred tedni slovesno protestiral proti temu, da bi se stvar dala v roke madžarski privatni banki in takratni vodja finančnega ministrstva se je temu protestu odločno pridružil. In ministrski predsednik Bienerth je s tem soglašal.

Sedaj pa je prišlo na dan, da je vlada prelomila takratno svojo obljubo in dovolila, da je skupni finančni minister Burian bosanske kmete vrgel madžarskim spekulantom pod nož. Ko so v avstrijskem parlamentu radi tega prijeli ministra Bilinskega, se jim je ta iztrgal iz krempljev ter razkrl, da zadene celo ministrstvo krivda, da se je celo ministrstvo izreklo za Burianov načrt. Tisti Bienerth, ki je bil pred nekaj tedni še proti Burianovemu načrtu, je bil zdaj za ta načrt.

Financijski škandal je to, ker mora bosan. dežela jamčiti za eventualne izgube te privilegirane in notorično oduševane banke, a če bi bosanski deželni dohodki ne zadostovali, bodo morali avstrijski davkoplačevalci seči v žep in plačati madžarskim Židom njih profit.

Bilo bi preobširno, ko bi hoteli potrebno razmotriti vse grehe te »operacije«. Avstrijska vlada je s svojim privoljenjem to na napravo, kršila postavbo, oškodovala interese države in davkoplačevalcev ter prav kar anektirane bosanske kmete prodala madžarskim oduševcem.

Madžari si bodo napolnili žepe in obenem spravili na tisoče bosanskih kmetov na beraško palico. Ti kmetje so Slovani, zato jih je treba uničiti!

Ta prodaja bosanskih kmetov je evropski škandal. Kaj takega si je dovolil samo kak Izzid paša na Turškem in še to le pred lansko revolucijo.

A kaj pravi k temu avstrijski parlament. Vloga, ki jo igra večina parlamenta je naravnost sramotna in kaže, kako gnila in korumpirana je ta družba, krščanski socialci, ki so časih toliko zabavljali na Madžare, vpili o Veliki Avstriji, se prilizo-

vali Hrvatom in Bošnjakom, ti sučejo in zvijajo vso stvar tako, da bi jo zavlekli, da bi jo odrinili v delegacijo in s tem rešili sedanje ministrstvo. V delegacijah se seveda ne bo nikomur niti las skrivil. Tudi svobodomiseln Nemei niso nič boljši; tudi ti se pravzaprav zavzemajo za vlado, saj jim je le všeč, če morejo ugonobiti kar mogoče mnogo slovan. kmetov. Še najbolj pošteno se drže socialni demokratje in opozicijski Slovani, dasi se tudi niso upali storiti tega, kar bi bilo edino umestno: predlagati obtožbo ministrstva.

Škandal je nečuten in brezprimern. Poznamo ga sedaj v vseh posamičnostih, samo ena stvar je nejasna: kako se je moglo zgoditi, da je Burian izdal tak privilegij in kdo je provzročil da je Bienerthovo ministrstvo temu pritrdilo, dasi se je še pred nekaj tedni z vso odločnostjo uprlo. Kaki vplivi so bili tu merodajni, kdo je to provzročil, katera moč je bila takovelika, da je izposlovala tako premembo in kake, da bi v celem parlamentu ni človeka, ki ga to na glas povedal, kar se šepeta za kulisami?

Češki klerikalci proti dr. Kramarju.

Dunaj, 10. maja. Češki klerikalci so s politiko dr. Kramarja silno nezadovoljni, češ, da je ta politika preradikalna. Dr. Kramar je prisilil dr. Fiedlerja in Praška, da sta morala odločiti ministrske portfelje, ter s tem zakrivil padec celokupnega Beckovega kabineta, kar je bilo v veliko škodo za Čehe. Ustanovitev »Slovanske enote« ni tako velikega pomena, ker v to organizacijo niso vstopili Poljaki. Poljaki so treni politiki, za to se niso hoteli vezati na Čehe, ker so uvideli, da je taktika čeških poslancev malo srečna. Toda s to politiko niso samo nezadovoljni samo Poljaki, nego tudi stranke, ki so v »Slovanski enoti«. Hrvati so se na primer popolnoma ločili od Čehov in so s tem dosegli krasen uspeh — jezikovne narredbe za Dalmacijo. Tudi slovenski klerikalci se ne počutijo dobro v »Slovanski enoti« in je morda samo vprašanje časa, da izstopijo iz nje. To pa bo zakrivil dr. Kramar, ki hoče s svojo radikalno politiko z glavo skozi zid. Slični napad na dr. Kramarja priobčuje tudi olomuški »Našinec«, glasilo predsednika češko - klerikalnega kluba dr. Hrubana. Ti napadi kažejo, da bi tako češki, kakor slovenski kler-

ikalci raje danes nego jutri vstopili v vladno lopo, kjer jim najbrže obljubujejo zlate gradove, ako razbijejo »Slovansko enoto«, ki s svojo opozicijsko dela vladi tako silne preglavice.

„Država s slovansko večino . . .“

Praga, 10. maja. Bivši minister dr. Pacak je imel v Hrudimu velik političen govor, v katerem je rekel med drugim: Parlament je v zadnjem času sklepal pod pritiskom zunanjega položaja. S tem je prišla vsa notranja politika v docela nemški tir. Pritisk zunanjih dogodkov je bil tako močan, da bi bili brezuspešni vsi koraki proti splošnemu toku in če bi bil kdo mnenja, da bi se lahko baronu Bienerthu izpodkopale pozicije, ako bi Čehi glasovali proti rekrutnemu kontingentu, se zelo moti. Toda tudi ta pritisk mora prenehati, ker država s slovansko večino trajno ne more voditi protislovanske politike.

Preobrat na Turškem.

Opasanje z Osmanovim mečem.

Carigrad, 10. maja. Danes se je izvršila ceremonija slovesnega opasanja sultana Mohameda z Osmanovim mečem. Vse mesto je bilo v zastavi, pred vojnim ministrstvom in mošejo Hagia Sofia so bili postavljene slavoloki. Po ulicah so bile zgrajene tribune, na katerih je na tisoče ljudi gledalo slavnostni sultanov sprevod v mošejo Ejub ob Zlatem rogu, kjer je sultana Mohameda opasal čelebi iz Konije z mečem ustanovitelja turške države Osmana. Pri ceremoniji so bili navzoči vsi zastopniki tujih držav. Slavnost se je završila v najlepšem redu.

Sultanov irade.

Carigrad, 10. maja. Kakor turški listi poročajo, je sultan Mohamed izdal irade, da bo vlada plačala vse dolge civilne liste bankam in denarnim zavodom, kakor tudi plače uradnikom do 26. aprila. Dolgov, ki so bili kontrahirani na civilno listo po tem terminu, vlada ne plača. Abdul Hamidovi uslužbenci dobe svoje plače samo do 26. aprila, kasneje nimajo več pravice zahtevati plač, ker je s tem časom Abdul Hamid že prenehal biti vladar, ker je prelomil prisego in kršil ustavo.

Proti Mladoturkom.

Carigrad, 10. maja. Položaj v južni Albaniji je silno napet. Albanci niso zadovoljni z mladoturško vlado in so sklenili, da bodo storili

vse, da strmoglavijo novi režim. V Valoni so uporniki umorili 2 mladoturška častnika, druge pa pregnali. Vlada je poslala iz Prevese dve križarki, ki imate na krovu par stotnijsko vojaštva, v smeri proti Valoni.

„Veledajniški“ proces v Zagrebu.

Pri večerajšnji razpravi so bile zaslišane samo tri priče. Ker je vseh prič obtožbe nad 250, izmed katerih je bilo dosedaj zaslišanih jedva nekaj nad 50, bo zaslišanje teh svedkov trajalo najmanj še dva meseca. Nato bo treba zaslišati še nad 200 prič, ki jih predlagajo zagovorniki, kar bo tudi trajalo najmanj dva meseca; potemtakem zaslišanje svedkov ne bo končano pred 15. septembrom. Iz tega se lahko sklepa, kako dolgo bo trajal ta škandalozni proces, ako se mu ne napravi z merodajne strani predčasen konec, kar bi bilo edino v interesu države.

Kot prva priča je bil večeraj zaslišan Josip Siftar, geometer, bivši nadporočnik.

Izpovedal je, da je vladala do l. 1900. v Glini popolna sloga med Hrvatimi in Srbi. Razdor med Srbi in Hrvati je nastal, ko se je organizirala srbska samostalna stranka. Čul je, da se je v Glini v nekoliko tisoč izvodih razširjevala slika kralja Petra. Glavni srbski agitator je bil obtoženec Ogrizović, tajno pa ga je pri tem podpiral župnik Ercegovac. Če so obtoženci govorili, da je ta zemlja Srbija, tega ne ve. O tajnih sestankih tudi ničesar ne ve. Poslanec Pribičević je rekel na nekem banketu, da je treba najprej izvojevati ustavne pravice ter nato združiti Bosno z Dalmacijo, kako se bo na to imenovala ta država Velika Hrvatska ali Srbija, to je vseeno.

Predsednik: Ali se vam ni zdelo, da bi on raje imel Veliko Srbijo nego Veliko Hrvatsko?

Priča Siftar: »Seveda Veliko Srbijo«. To sklepam iz njegovga delovanja. Narod se namreč povsod vzgaja v tem smislu, da je treba one okraje v Hrvatski, kjer prebivajo pravoslavni, odtrgati od hrvatske kraljevine ter jih priključiti Srbiji. To potrjuje bosanska vstaja l. 1875., ki se je je udeležil tudi kralj Peter.

Priča je nato naglašal, da iz svojega opazovanja ni ničesar slišal in ničesar videl, kaj da so obtoženci de-

LISTEK.

Nad sodom smodnika. Senzacionalno razkritje.

Dr. Heinzu Friedjungu, državnemu poslancu Maliku in uredništvu »Slovenca« v poljubno porabo.

Našim čitateljem je znano, da se trudimo kolikor mogoče, podajati jim izvirnih in zanesljivih vesti. Kaj je torej naravnost, ko da smo želeli tudi o razmerah v naši državi, v kolikor so te razmere bile v zvezi z kakimi mednarodnimi zapletki, dobiti povsem zanesljivo sliko. Ker je znano, da je dandanes v Avstro-Ogrski le ena oseba, ki zamore tako zanesljivo sliko podati, obrnili smo se zatorej naravnost do nje. Gjorgje Nastić je res bil tako ljubeznjiv, da je naši želji ustregel ter nam podal razkritja, ob katerih čitanju so se nam kot zvestim patrijotom ježili lasje. Toda naj sodijo cenjeni čitatelji sami. Razkritja Nastićeva slovejo v priprosti obliki, kakršne se je le ta diplomat posluževal v stanu, takole:

»V svojih razkritjih, ki služijo za podlago znani veledajniški pravdi v Zagrebu, namignil sem, da so pri zaroti proti obstoju avstro-ogrške države udeleženi tudi Slovenci.

Toda s tem nisem še vsega povedal. Zarota je sicer res na Slovenskem imela najnevarnejši značaj; razprostranjena je bila pa po vsej Avstriji, koder žive Slovani. Celo preko njenih mej je segala.

Tu je predvsem opozoriti na lanskoo posvetovanje v Petrogradu. Takrat je stavil ljubljanski župan Hribar, kakor znano, predlog, naj se ustanovi velika slovanska banka. O tem predlogu razpravljalo se je po časnikih kot o čisto nedolžni narodnogospodarski stvari. Pomen mu je pa čisto drug! V slovansko banko se je hotelo namreč napeljati potoke denarja iz čeških, slovenskih, hrvaških in srbskih bank — da celo bogate slovaške banke se je imelo v mislih — ter tako ustvariti velik rezervuar, iz katerega bi bila Srbija zajemala sredstva za vojsko. K ustanovitvi slovanske banke, kakor znano, ni prišlo. Preprečili so to največji nemški vplivi pri ruski diplomaciji. Letemu se je torej zahvaliti v največji meri, da vojska ni nastala, kajti brez slovanske banke ostala bi bila Srbija na suhem. Sicer je res, da je — kakor ste Vi svoječasnno že poročali — srbski kraljevič Gjorgje odpeljal iz Ljubljane poln vlak samih jubilejnih zlatov; toda očividno je, da to za vojsko ni zadostovalo, vsled česar je kraljevič — prebrisan — kor je — porabil to svoto za poplačilo

svojih privatnih dolgov. Dejstvo pa, da so slovenski denarni zavodi iz Ljubljane kraljeviču Gjorgju dali cel vlak zlata na razpolago, dokazuje, kaka nevarnost bi bila nastala za Evropo, ko bi se bila pravočasno ustanovila slovanska banka.

V Petrogradu je župan Hribar stavil tudi predlog, naj bi se ruski kmetje pošiljali v zapadne slovanske dežele, da se priuče racionalnega obdelovanja zemlje. Kajne, čisto nedolžen predlog? Ako se pa pomisli, kaj v tem predlogu tiči, potem dobiva stvar drugo lice. Društvo »Russkoje Zerno«, katero se je po novoslovanskem posvetovanju v Petrogradu ustanovilo, imelo je namreč v razne kraje Slovenije, potem na Češko in Moravsko, pa tudi na Hrvatsko poslati ob zgodnji letošnji pomladi nekaj ruskih kmetov v delo. Ali veste, kaj tiči za tem društvom? Pomisliti le njega naslov! »Russkoje Zerno«! Vi mislite morebiti na žitno zrno. Kaka pomota! Ime izbralo si je po svinčenem zrnju, kakršno se baše v puške.

Potemtakem boste pa tudi umeli, da bi ruski kmetje, katere je društvo imelo poslati v naše kraje, ne bili navadni kmetje, temveč sami preoblečeni ruski generali. Le-ti bi vse potrebno pripravili, da bi se bilo na dani migljaj celo avstrijsko Slovanstvo uprlo ter tako podpiralo ak-

cijo Srbije. Ker je pa že iz rusko-japonske vojske znana počasnost višjih ruskih krogov — in ti višji krogi vodijo tudi društvo »Russkoje Zerno« — zakasnila se je odpošiljatev generalov. Še celo znanega telovnika za župana Hribarja, ki je bil pri tej akciji odmenjen za generalisima in bi kot takemu po novoslovanski uredbi telovnik služil za distinkcijo, niso priposlali pravočasno iz Petrograda ter ga — kakor mi župan Hribar, s katerim sva v prijateljskem dopisovanju, poroča — doslej še ni prejel. Naravno je, da Srbija ni mogla toliko časa čakati in zato se je vsa ta, na veliko izmišljena akcija klavrnoponesrečila. Društvo »Russkoje Zerno« poslalo je sicer v zadnjem času nekaj svojih generalov, preoblečenih za poljedelske učence, na Slovensko; toda, ker sem jaz pravočasno opozoril na pretečo nevarnost in ker sem Srbijo s svojimi duhovitimi šahovnimi potezami na politični deski popolnoma spravil v škripe, ostane vsa akcija teh generalov brezuspešna. Sicer pa o blagru Avstro-Ogrske čuva posebno intenzivno tudi gosp. Schwarz, ki sicer ni istoveten z onim Schwarzem, o katerem se priroveduje, da je baje iznašel smodnik, ki pa je sedel na sod z namenom, da nikdo ne pride do smodnika pod njegovim sedlom in tako ne provzroči nesreče.

Gjorgje Nastić.

Veronika.

Spisal Ivo Trošt.
(Dalje.)

Došla sta z ženitovanjskega potovanja. Jutraj je bilo in ne več zgodaj, toda pri stacijskem načelniku še vse tiho, vse mirno. Odrasli otroci so vstali in odšli na tihem iz hiše. Ko so čuli, da se odpirajo duri pri papanu, so se vrnili, zbudili mlajše in najmlajše tovariše ter pozdravili novo mamo vsak po svoje. Milan in Ema sta deklamovala verz, Rudi in Franci sta voščila »dobro jutro« in segla v roko. Slavko in Milka z jokom, Elvira in Signi pa breaje v zibelkah . . . Vse je poljubila na čelo in si otrla solzo, na tihem se je pa čudila tako mnogoglavi družini. Ponavljala je in ponavljala imena nedoraslih otrok, pa se je ni posrečilo izdelati litanij do konca. Vsem skupaj je obljubila slovesno, da si bo prizadevala biti mati, zakaj vse že objema njena ljubezen. Starejši štirje so odšli molče z lahkim poklonom iz sobe, z mlajšimi pa Vera zares ni vedela, kaj bi počela. Najmlajša dva sta se drla, kakor za stavo. Več nego enkrat je moral Zorko poklicati pestunjo, da ju je prišla umirit. Slavko in Milka sta začasno ustavila solze ter poiskala raje v kuhinjski omari kos kruha, ki jima je bil za jok dobro nadomestilo.

lali, vse so mu pripovedovali drugi. Tako so mu drugi pripovedovali, da je župnik Ercegovac rekel pri pogrebu trgovca Davidovića: Škoda, da je tako mlad umrl, ne da bi videl te zemlje pod svobodno Srbijo.

Priča: Slišal sem, da se je tako nekako izrazil.

Zagovornik dr. Nemec: Vi ste rekli, da ste slišali, da je bila v Glini razširjena slika kralja Petra v tisočih izvodih, ali ste kje videli to sliko?

Priča: Nikjer.

Dr. Nemec: Iz česa sklepate, da je obtoženec »velikosrbski propagator«?

Priča: Iz tega, ker je Ogrizović 1. 1906. razobesil srbsko zastavo.

Dr. Nemec: Ali vam je znana svrha bosanske ustaje 1. 1875.?

Priča: Ne, takrat sem bil še otrok.

Dr. Nemec je hotel staviti na svedoka še več vprašanj glede te ustaje, a mu je predsednik odvzel besedo. Takisto je vzel besedo tudi zagovornikoma dr. Spaniću in dr. Budisavljeviću.

Z ozirom na svedokovo izpoved je konstatiral obtoženec Ercegovac, da je trgovec Davidović umrl kot 70-letni starec, torej ni mogel pri njegovem pogrebu govoriti tako, kakor je navedel priča, da je škoda, ker je Davidović umrl tako mlad, da ni videl osvobodjene svoje domovine.

Obtoženec Končar je konstatiral, da je bil svedok že opetovano kaznovan, a da je to zamočlal.

Nato je hotel reagirati na Siftarjevo izpoved obt. Vilić, kar pa mu je predsednik zabranil.

Vilić: Prijavljam ničnostno pritožbo.

Predsednik: To je stvar vaših zagovornikov, oni že pazijo, da se nobena (ničnostna pritožba) ne izgubi. Dr. Budisavljević: Ta opozoritev ni bila potrebna.

Drž. pravdnik: Kaj? Kako?

Radi te opazke bom izposloval sklep sodišča.

Po kratkem posvetovanju je predsednik Tarabochia naznanil sklep, da se zagovornik dr. Budisavljević oboja na 50 K globe.

V tem trenutku se je slišal z galerije glas: »Prav je!«

Dr. Nemec: Prosim za zadoščenje, z galerije je nekdo zaklical: »Prav je!«

Med obtoženci je nastal silen vihar. Skočili so s sedežev ter kazali s prstom na galerijo, kjer je sedela znana zagrizena Frankova pristašinja ga. Miletić v družbi z neko mlajšo žensko, ki je zaklicala one besede.

Nato se je senat umaknil na posvetovanje. Po kratkem posvetovanju je predsednik razglasil sklepe, da se vsi obtoženci odstranijo od obravnave in da smejo v razpravni dvorani ostati samo oni, katerih priče se zaslišujejo.

Nadalje je odredil, da se ima izprazniti leva galerija.

Miletićka je šla z galerije kliče: »Vlaška banda«, a sodišče se ni zdelo vredno, postopati proti nji, nego je raje kaznovalo — žaljene obtožence. Res nepristransko sodišče?

Nato je predsednik vprašal pričo Siftarja, ako je bil res že kaznovan, nakar je Siftar polagoma priznal, da je bil kaznovan že trikrat.

Dr. Nemec je predlagal, naj se dotični kazenski akti rekvirirajo iz Gline.

Sodišče je odbilo ta predlog.

Priča Peter Bižal je izpovedal, da je slišal pripovedovati, da sta obtožena govorila, da je to srbska zem-

lja in da bo nad njo zavlada kralj Peter. Ko je nekdo prišel o Božiču banderij srbskih graničarjev, se je on — priča obeljel v kmetsko obleko in se pomešal med nje. Člani banderije so šli v gostilno obtoženca Končara, kjer sta pri pijaci Nikola in Stanko Rebrača poveljevala kralja Petra.

Zagovornik dr. Nemec: Ali je bil tam res Stanko Rebrača?

Priča: Da!

Dr. Nemec: Pazite, vi izpovedujete pod prisego. Sto prič potrjuje, da Stanko Rebrača takrat ni bil navzoč.

Zagovornik dr. Solarić: Vi ste tolikokrat videli sliko kralja Petra, povejte mi, kakšen je kralj?

Priča Bižal: Ima brado. (Grohoten smeh. Kralj Peter ima namreč samo brke, a ni nosil nikoli brade).

Dr. Solarić: Ali niste bili kasneje, ko je izšla obtožnica, zaslišani radi hudodelstva goljufije, storjene s krivim pričevanjem?

Predsednik je zabranil to vprašanje ter odvzel besedo tako dr. Solariću, kakor dr. Budisavljeviću.

Obtoženci Rebrača, Kančar, Vilić, Gajić in Ristić so hoteli reagirati na izpovedbe priče Bižal, a predsednik jim je kratkim potom odvzel besedo. Torej se niti obtoženci sami ne smejo več braniti, a njihovim zagovornikom se jemlje besedo, kadar koli se to zljubi predsedniku ali drž. pravdniku.

Nato je bil zaslišan Janko Despot, katolik, pek v Glini. Izpovedal je, da ni nikdar slišal govoriti, da je glinski okraj srbska zemlja in da bo tu zavlada srbski kralj Peter. Razdor med Srbi in Hrvati ni nastal leta 1906., marveč baš nasprotno pred tem letom je vladalo sovraštvo med Srbi in Hrvati, a sedaj je to sovraštvo docela ponehalo. Edini, ki v Glini sovražijo Srbe, so priče Siftar, Detoni in Bižal, ki so bile prav kar zaslišane.

Nato se je prekinla razprava.

Dopisi.

Iz Kostanjevice. Kostanjeviška podružnica družbe sv. Cirila in Metodja, ki je bila že ustanovljena pred 18. leti, je prenehala svoje delovanje, ko je tačasni nje predsednik, sedanjí blagajnik glavne družbe, rodoljubni g. notar Hudovernik zapustil Kostanjevico in se preselil v Ljubljano. Bodisi, da se ni zadosti skrbelo za potrebni naraščaj, bodisi, da so razne osebnostne ovire otežkočile plemenito narodno delo požrtvovalnih dam in gospodov, je resnica, da je bila od tega časa kostanjeviška podružnica samo na papirju. Kakor pa se je svoj čas zgodilo, da je znova oživela »Nar. čitalnica«, tako je prišlo tudi letos do ustanovitve nove Ciril-Metodove podružnice za Kostanjevico in okolico, ki šteje že v početku čez 40 članov. Na ustanovnem obnem zboru v soboto 8. t. m. zvečer je v imenu pripr. odbora pozdravil g. dr. Češar k večino došlih družbenikov in potovalnega učitelja g. Ante Bega, kot zastopnika glavne družbe, kateremu je podelil besedo. Ko je g. Beg v obširnem in zanimivem govoru razložil pomen in nalogo tako glavne družbe kakortudi njenih trdnjav, podružnic po deželi, so bila prečitana pravila in se je nato izvolil sledeči odbor: predsednik dr. Albin Češar k, predsednika namestnik Ivan Malinarić, tajnik Dragotin Rostohar, tajnika namestnika gđc. Sonja Kalanova, blagajnica ga. Tilka

tlej neznano čustvo, še slajše, kakor one čase, ko sta se prvič skrivaje poljubila pod kostanji na šetališču ter ji je govoril idealist Zorko o svoji in njeni nesreči... Vračali so se zopet tisti srečni časi... Ali res vstajajo mrtvi? Zvezda, ki sta jo videla tedaj na vzhodu, je menda samo začasno obledela, da sedaj le zablisiš v čim lepšem svitu.

Sedla sta na vrhu in Zorko jo je z desnice rahlo objel okoli pasu, da se je Vera lahko naslonila na njegove prsi. Sepetal ji je na rožnato ušesce: »Krasno, kaj, dušica?«

»Prekrasno!« je dehnila ona, kakor v sanjah; mislila pa je tedaj nekaj drugega, lepšega in rekla čez nekaj časa: »Zorko, lej, mislim, da sem kraljica poleg tebe na tem vzvišenem kraju.«

»Nadejam se, da boš kmalu kraljica tudi v moji družini, Verica.«

»Zakaj ne? To je moja trdna volja: tvojim otrokom skrbna mati, tebi ljubeča soproga —«

On jo je stisnil tesneje k sebi in poljubil, potem pa dejal: »Kaj pa če ne bo vse mogoče — prav do pičice?«

»Da ne bo vse mogoče, praviš? Čudim se, ako je to poslej moja edina naloga v življenju, se ne bojim, da je ne bi častno izvršila.«

»Počasi, moja draga! Povem ti glede samega sebe, da so v zakonu medeni tedni samo v začetku, potem pa —«

dr. Češarkova, blagajnice namestnik Ivan Gerlovič, odborbornika ga. Ema Toporiševa in Lavoslav Bučar, odb. namestnika Anton Pavčič in Anton Štravs, pregledovalca računov Franc Adamič in Ivan Gorijup, delegatom na glavno skupščino pa Lavoslav Bučar. Po volitvi odbora je javilo svoj pristop še nekaj novih članov, na kar je predsednik bodreč navzoče k požrtovalnosti in vztrajnosti v narodno obrambnem delovanju zaključil lepo vspelo zborovanje. Da so se tudi pri tej priliki s svojo odsotnostjo odlikovali nekateri, ki so s priznanim frazerstvom vzeli vso narodnost v zakup, je samoobsebi umevno. Saj vedo kaj dobro izvestni elementi, da je kritikanje veliko komodnejše od pozitivnega dela.

Iz Idrije. Ker sem bil teden dni odsoten iz Idrije, morem šele danes odgovoriti na »Slovenčev« idrijsko novico »razžaljen«. Klerikalni pisec pravi, da sem bil radi njegovega napada razžaljen, a meni se zdi, da je bil razžaljen le klerikalni agitator, ki je letal ves usopljen okrog, da bi me dobil radi mojega dopisa v »Slov. Narod«. Končno me je dobil na cesti, pa sem ga na kratko odpravil, češ, da že ve, kje je sodišče, saj je imel že dostikrat posel tam, enkrat celo radi tatvine. Dalje pravi klerikalni mazač, da ne želijo siromak škodovati. Je umevno pri klerikalcih, da napadejo človeka s siromakom, saj so na čelu njihove »ljudske« stranke sami bogataši, grajsčaki in velekapitalisti, tako tudi v Idriji vlada pri klerikalcih par nadutih mogotcev, katerim pa prav idrijski siromaki napolnili mošnjčke, da danes v svoji bahavosti psujejo druge s siromaki. Klerikalni voditelji so le za svoj žep, vse drugo jim je uboga para. Kaki človekoljubi so klerikalci, pa vem iz lastne skušnje, ko mi je klerikalni gospodar povisal najemščino v teku štirih let od 360 K na 600 K in še imajo drznost pisariti, da ne želijo siromaku škode. Da so nerazširjenju ulice krivi možje, za katere jaz brusim pete (pa smo tudi dosegli lep vspeh, ne da bi bilo treba kaki udovi obljubovati, da se bo njenemu sinu dobro godilo v šoli, ako da klerikalcem pooblastilo), je pa grda laž klerikalnega dopisuna, ki je že hote najbrže pozabil, da se je na Oswaldov rekurz črtalo iz občinskega proračuna znesek za odkup zemljišč. Saj je vendar v Idriji splošno znano, da so klerikalci z Oswaldom na čelu samo nagajali občinskima možem, kar počenjajo še danes in bodo tudi naprej. Vam še vedno na razpolago!

Ivan Lapajne, gostilničar v Idriji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. maja.

— Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani ima v petek dne 14. maja t. l. ob 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Izžrebanje novega zborničnega člana namesto umrlega g. A. Dittricha. 5. Volitev za predlaganje enega člana in njegovega namestnika v državni železniški svet. 6. Zbornični račun za leto 1908. 7. Prošnja »Deželne zveze obrtnih združenj Kranjskih« za podporo. 8. Prošnja za zvišanje podpore obrtnim nadaljevalnim šolam v Ljubljani. 9. Prošnja bolniške blagajne obrtnih

»Vem, — začnejo tedni dela, skrbi in truda.«

»Res; jaz sem pa — to priznavam naravnost — v mnogih stvareh razvajen, čuden, nereden, netočen, silen... Sploh: ne bom ti ugajal vsak dan...«

»In vendar vsak dan moj Zorko, kaj?« — Nagnila je glavico nazaj in mu ponudila ustnice... Nikjer ni vse gladko; samo to te prosim — veš, da sem bila učiteljica in vem, kako se vzgaja, — to te prosim, Zorko moj zlati, da boš pri otrokih vsaj v njih navzočnosti vedno mojih misli.«

»Ne boj se tega. Tudi jaz vem, kaj pomeni avtoriteta, kako se jo pridobi in varuje. Toda pri otrokih boš našla težave, ki jih ne pričakuješ. — Otroci ostanejo otroci. Samo eno mater imajo in te ne more nadomestiti nihče, verjemi.«

»Jaz bom skušala, Zorko.«

»Dobro, a potem se ne jezi, če se ti ne bo osrečilo, marveč se spomni, kaj sem ti povedal tukajle.«

»Velja.«

Globoko pod njima se je vila lena reka po ravnem, močvirnem polju dalje proti mestu, ob bregovih njive, na njih so pospravljali ljudje zadnje poljske prideleke. Po obronkih in tratah se je pasla živina. Vlak za vlakom se je prikazal izza gozdnega roba, prisopel, se ustavil, pa zopet zdrdral s postaje in izgubil v gozdu. Na cesti se je pomikal voz za vozom v za-

pomožnih delavcev obrtne zadruge na Bledu za podporo. 10. Reformahišnega davka. 11. Poročilo o vladnem dopisu, zadevajočem skrbstvo za pridobitno mladino. 12. Tajna seja.

— Slavna zmaga Koroščeva se razvidi iz tehle števil: Dobil je v sledečih gornjeradgonskih občinah v Boračevih od 75 volilcev 16, v Rihtaricah od 45 volilcev 6, na Kapeli od 72 volilcev 11, v Hrašti od 62 volilcev 3, v Okoslaveh od 81 volilcev 21, v Sratoveh od 45 volilcev 5, v Radenci od 72 volilcev 11 glasov. Torej na teh volitvah od 452 volilcev 73 glasov in to v rodnem kraju svojem. Tu se vidi, kako ljubijo in časte tega ljubljena slovenskega naroda njegovi ožji rojaki Gornjeradgonski, ki ga prav dobro poznajo.

— Imenovanje. Namestniški prov. kancelist A. Svoboda je postal definitivni in je dodeljen okrajnemu glavarstvu v Sežani.

— Premeščena sta avskultant Anton Šapla od okr. sodišča v Gorici v Pulj, avskultant Mirko Keršič pa iz Kanala v Trst.

S tramvajem so nočejo voziti ljudje, ako vidijo, da je na vozu stavkolomec kot voznik ali pa sprevoznik. Polir Czelechowski, ki ga družba Siemens drži samo zato, ker je Nemec, da hodi v »Kasino« in da uslužbenec šikaura, pa te zagrizene stavkokaže se protežira. Wiederwohl tudi še ni pameten, še vedno stresa svojo kočevsko čeljust ter uslužbenec bega in dela škodo javni službi. Občina ima po pogodbi uradno teke javnemu obratu na cestni železnici neravnost nevarne elemente odstraniti. Upamo, da se to zgodi. Nekdo iz občinsiva.

Zadruška krojačev itd. naznanja tem potom, da je umrl njeni večletni član g. Ivan Jordan, Turjaški trg 8. Pogreb pokojnega se vrši v sredo ob 4 uri popoldne. Zadruška prosi, da se pogreba gg. tovariši v večjem številu udeležijo.

Pelizlet na Škofljico katerega je priredilo telovadno društvo Sokol II. v zvezi z bratskim društvom Sokolom I v nedeljo, je uspel nad vse pričakovanje. Bilo je 40 bratov v kroju in obilo drugega občinstva iz Ljubljane, Turjaka in od drugod, kar jasno priča, da uživa Sokolstvo največje simpatije med narodnim občinstvom. V Lavrici je imel Sokol kratak odmor pri g. Lenčetu. Na Škofljici so se raznovrstno zabavali, nekateri so peli narodne pesmi, drugi so balinali, zopet drugi so plesali. Zabava je bila neprisiljena in je le prekmalo prišel čas odhoda. Občinstvo se je vrnilo z brati Sokoli v Ljubljano z željo, da zopet kmalo priredijo kak izlet.

Telovadno društvo »Sokol« na Igu. Na ustanovnem obnem zboru izvoljeni odbor se je konstituiral tako-le: Starosta Josip Zdravje, podstarosta Alojzij Minatti, načelnik Mirko Minutti, tajnik Fran Škraba, njegov namestnik Martin Zdravje, blagajnik Anton Mežan, njegov namestnik Ivan Gerbec, gospodar Fran Zdravje, njegov namestnik Anton Virant, zapisnikar Fran Virant, njegov namestnik Josip Hejto, preglednika računov Anton Uršič, Janes Škraba, odposlanci na občni zbor S. S. Z. Alojzij Minatti, Anton Mežan, Josip Zdravje, odbornik v odbor S. S. Z. Martin Zdravje, njegov namestnik Ivan Gerbec.

Odgovor na notice »Protest veterinarov« sluhateljev proti imenovanju dek. mlekarkega in živinorejskega nadzornika g. Legvarta v »Slovenca« z dne 29.

logo in iz zaloge lesa. Po cerkviceh je začelo zvoniti delopust... Nad njima so si pa šepetale vitke smreke pesem o dolgem zimskem spanju, o ponočnih duhovih, ki se sprehajajo tu gori v mrzlih zimskih nočeh in o ljubeznih daljnih sorodnikov so si šepetale gosposke stanovalke temnega lesa in o ljudeh, ki provzročajo po gozdovih pravo morijo, da potem prodajo les ter z denarjem mase svoje potrebe, zadovoljujejo razvade, netijo strasti... »Trden je ta rod, neupogljiv in neusmiljen. Od strasti do strasti se pita, sama požljivost ga je in uživanje, pa vendar ne zamre; čedalje več ga je, kakor žab v blatu. Vsem stvarjem hoče zapovedovati in povsod kraljevati, pa je s svojim življenjem slabši od živali. Trden je ta rod, da ne pogine v svoji samogoltnosti.« Tako so repevale smreke za kratke čase. Vera jih ni čula. Dobro se ji je go-dilo v objemu toliko pogrešanega golobčka, dobro, kakor še nikoli.

Le pojdite se solit vi solzarji na klanec in pod klanec, s križem na gori in v dolini: življenje je vendar lepo, samo obrniti ga ne znamo, da bi se nam snovala od pravega koneca, kaj zvezda, kaj sreča. Življenje uživaj, kadar se ti ponuja, pa ne bo treba žalovati po izgubljeni sreči in pričakovati nove, ki se ne da ujeti...

(Dalje prihajajo.)

marec t. l. Slovenski veterinarji, zbrani na I. obnem zboru po velikonočnih počitnicah dne 6. maja t. l., se ščitijo primorane soglasno odgovoriti na omenjeno notice in poudariti javnost o obsegu študij na živinozdravniških vis. šolah in delokrogu dek. živinorejskega nadzornika. Odločno zavračamo sumniženje, da bi bilo društvo nahujskano po »nekaterih zagrizenih«, morda celo strankarskih, ker je cela zadeva strogo strokovna in nas g. Legvarta politično prepričanje prav nič ne briga. Ob tej priliki pa globoko obžalujemo bridko resnico, da se zdaj na Kranjskem pri oddaji različnih mest ne gleda toliko na strokovno izobrazbo in iz nje izvirajoči proovit celokupne dežele, ampak na to, če je dotični dober strankarski organizator. Dopisnik dotične notice, ki je — kakor vse kaže — najbrž Legvart sam, zavija resnico na infamno smešen način bodisi iz nevednosti, ali pa zlobnosti; pa naj si bo to ali ono res, zanj ni častno ne prvo ne drugo. Pravi, da živinozdravnik ni zmožen zavzemati mesto živinorejskega nadzornika, češ da ni poučen o vsem, kar se tiče živinoreje. To trditev pobija že dejstvo, da so v vseh avstrijskih kronovinah in tudi drugod nastavljeni na teh mestih živinozdravniki in kot taki delujejo z naravnost izbornim uspehom. Obenem pa je s to trditvijo pokazal, kako malo pojma ima o obsegu študija na živinozdravniških visokih šolah. Tu se ne poučuje samo nekoliko govedo- in konjerejo — kakor trdi ironično — ampak temeljito živinoreja sploh (reja konj, govede, prašičev, ovac) in vsakemu bi moralo biti jasno, da mora živinozdravnik poznati živinorejo natanko v vseh podrobnostih. Poleg tega pa se predava o mlekarstvu, živinskem združništvu in zavarovanju, o planinstvu, gnojenju, pridelovanju krme itd., kar dopisnik vse zanika. Če dalje trdi, da to mesto nima nobenega stika z živinozdravniško vedo, ima pač čudne pojme o nalogi tega nadzornika in mu sploh ni znan njegov delokrog ter si razlaga besedo »živinozdravnik« samo verbalno; kajti on mora — če hoče biti v vsakem slučaju mož na svojem mestu — poznati v vseh podrobnostih higijeno, dietetiko, simptomatologijo itd., kar zamore le oni, ki se je s tem temeljito bavil, namreč živinozdravnik. S tem torej ni samo dokazano, da ima živinozdravnik vse znanje, ki ga potrebuje živinorejski nadzornik, ampak tudi, da je edino le on popolnoma zmožen zavzemati tako mesto, kar pripoznavajo povsod drugod s tem, da imenujejo na tako mesto le živinozdravnike. To zmožnost jim odreja samo dopisnik dotične notice. Višek borniranosti pa je dosegel s trditvijo, da je med živinozdravniki in živinorejskimi nadzorniki tak razloček, kot med filozofi in juristi in naroba. S tako trditvijo more priti na dan edinole človek, ki je dovršil le par razredov ljudske šole, kakor n. pr. g. Legvart! Sicer odločno vztrajamo pri svoječasni resoluciji, da namreč Legvart nikakor ni zmožen za živinorejskega nadzornika in da na to mesto spada samo živinozdravnik, vendar pa ne bomo razlagali, kdaj napoči tisti čas, ko bodo sedeli filozofi v sodni dvorani, juristi pa na šolskih katedrih. Sicer pa slov. veterinarji niso protestirali — kakor do pisnik zlobno zavija že v naslovu dotične notice — proti imenovanju Legvarta mlekariskim, ampak proti njegovemu imenovanju živinorejskim nadzornikom. S takim zavijanjem resnice pa se nas bo tiralo tako daleč, da bomo razkrinkali tudi mlekarško učenost Legvartovo, ki jo predobro poznamo, saj jo sam kaže v tozadevni brošuri. Naj navedemo iz nje samo en kuriosus horribile auditu. Tako prestavi iz nemškega originala besedo »Blutharn« — za kar imamo krasen slovenski izraz krvomok — v slovenska »krvava skala« (!), kar bi se reklo nemško k večjem »blutige Harnorgane« itd. itd. Notabene, to delo je nagradilo ministrstvo s nekaj sto kronicami. Na kakšen način zasluži to delo nagrade, je nam nerazumljivo z ene strani — z druge pa spet umljivo. Koliko visokih šol je dovršil g. Legvart, javnost dobro ve, saj je pred leti v neki polemiki objavil v časopisih svojo križevno pot. Ni pa še znana misteriozna metamorfoza, ki so jo napravila njegova spričevala, predno se je prelevil »izredni« sluhatelj v »rednega«. Morda bo gosp. Legvart toliko prijazen, da nam pojasni to sagonetko. G. Legvart ima pokazati tudi uspehe in sadove, pa ne morda v svojem najetem posestvu, kjer ima tako »vzorno« živinorejo. Glede priznanja od strani vlade prepuščamo sodbo javnosti, prepričani pa smo, če bi se njegova dela objektivno presedila in prevedla dobesedno nazaj v nemščino, odkoder itak isvirajo, in se predložila mero-dajnim faktorjem, potem bi pač oči-jalna pohvala in nagrada drugače izgledala. Skrajno smešno pa je, da

(Dalje v prilogi).

odreka dopisnik živinodravnikom pridnost, nadarjenost in zmožnost obdelati z ljudstvom itd. in misli, da ima te lastnosti in živinorejsko znanje v oči tužni Kranjski samo gosp. Legvart. O srečen narod, ki ti sveti vsaj ena „luč“ na polju zanemarjene živinoreje.

Zrelostni izpiti na kranjskih srednjih šolah. Pismene skušnje so določene na vseh kranjskih državnih gimnazijah in na realni v Idriji na 2. 3. 4. in 5. razreda. Ustni izpiti se vrše na I. drž. gimnaziji v Ljubljani od 5. do 14. julija, na I. drž. gimn. 28. in 30. junija in 1. 2. in 3. julija na drž. gimn. v Kranju od 19. do 22. julija v Novem mestu od 15. do 17. julija in na realni v Idriji 24. 25. in 26. junija. Sklep šolskega leta je določen na I. drž. gimn. v Ljubljani na 3. julija na vseh drugih pa na 8. julija.

Orožne vaje nadomestnih rezervistov (učiteljev) se vrše v 3. voju na Kranjskem, Primorskem in Koroškem od 21. julija do 14. septembra na Štajerskem pa od 16. julija do 9. septembra.

Beseda o eternit. Iz nov. meške okolice se nam piše: Ako je kdo kdaj popolno resnico pisal, pisal jo je gotovo tisti, ki je poročal v 103. številki letošnjega „Slov. Naroda“ o vrednosti „eternita“ kakor nadomestila strešne opeke. Vse napake, ki jih očita temu nemškemu proizvodu, so istinite, pridružujejo se jim pa še druge, katere naj tudi svet izve. Pred par leti je gorelo neko gospodarsko, z eternitom krito poslopje deželne kmetijske šole na Grmu. Novomeška požarna bramba je bila hitro na licu mesta, pa skoro da bi ne bila nič opravila. Eternitne plošče so pričele takoj pokati, kakor da bi se bilo iz možnarjev streljalo. Pri tem so pa večji ali manjši kosi eternitnih plošč tako na vse strani po zraku frčali, da se ni skoro nihče blizu upal, kajti nihče si ni želel, kos razbeljene eternitne plošče v glavo dobiti. To je gotovo velika napaka kritja streh z eternitom in zato bi moralo to policijsko biti prepovedano. Daljša napaka kritja poslopij z eternitom je pa gotovo tudi to, da dokler strešni stol (grušt) pod eternitnimi ploščami popolnoma ne pogori, ni moč v podstrešju gasiti kajti ploščice so trdno prilepljene in vsled tega ni mogoče streho toliko razbiti, da bi mogoče postalo v podstrešje priti. Pri opekasti strehi je opeka kot ometana, da se zamore od znotraj gasiti, in pri tem ni nikake nevarnosti, da dobi kdo kose razbeljene opeke v obraz, kar je pa pri eternitu kakor rečeno ravno prav lahko mogoče. Pri navedenem požaru na Grmu na primer, je bilo le potem mogoče gasiti, ko je streha od ene strani že popolnoma pogorela. Še daljša, v navedeni številki „Sloven. Naroda“ ne omenjena napaka kritja streh z eternitom je ta, da je kaj težavno popravilo take strehe, ako se ta po kakem načinu poškoduje. Ako se poškoduje z opeko krita streha, nadomesti dotične poškodovane opeke lahko vsak človek z novo opeko, katero lažje od znotraj ven porine. Za enako popravilo eternitne strehe, treba posebnega v tem delu veščega človeka, previdnega s potrebnimi žblji in posebnimi potrebnimi klavirami. Tak človek pa ni vedno in kjer pri rokah, treba ga je šele v mesto iskat iti. To gre pa ravno pri kritju šolskih poslopij na deželi jako upoštevati, kajti ali se bo v takih slučajih iz Valte vasi ali Prečne šole v Novo mesto po veščega človeka hoditi moralo? K napakam kritja z eternitom pristevati gre končno tudi to, da mora vsaka taka streha ob kapu imeti napravljeno železno brano, ker sicer zdrsi lahko v zimskem času sneg na pasante. Vsak se bo za tako kopol v snegu lepo zahvalil, ker ona utevne, razen da pasanta dobro ohladi, tega ni na tla vreči ter ga poškodovati. Vsak, kdor misli kaj zidati, naj bi se torej kritja strehe z eternitom ogibal, ter se opeke, posebno zarezane opeke, kakršne naše velike opekarnice, kakor ona v Žalji vasi, v Št. roki loki (Breitenau) itd. v izborni kvaliteti izdelujejo, posluževal. Osebito naj bi pa dižavni gg. inženirji že nehali za kritje javnih poslopij, kakor šol, bolnišnic itd. dragi nemški eternit navadno v stavbene račte uvajati. S takim naravnost nepremišljenim postopanjem škodujejo domačim kmetijskim obrti, katere se je šele komaj pričel razvijati, škodujejo pa tudi občinarjem, kateri morajo brez vse potrebe za zgradbo šol itd. veliko več trošiti, kakor je faktično potrebno. In ako imajo na Nemškem dovolj povoda, kritje streh z eternitom še celo prepovedovati, ga je iz teh vzrokov pri nas v izobilju. Torej proč z eternitom!

Čobalov konsum v Zagorju ob Savi. Piše se nam: Pri nas v Zagorju imamo občno konsumno društvo, katerega naše dobro ljudstvo imenuje „Čobalov“ konsum, ker misli, da je poslovođa Melhijor, false Miha Čobal gospodar tega konsumna. Na men vsakega konsumnega društva je,

preskrbovati vsaj članom dobro in solidno blago. Da bi pri tem konsumnem društvu blago po vsem cenó in d. bro bilo, se ne more reči. To pa tudi ni čuda, kajti v predstoječnosti ne v nadzorstvu ni človeka, kateri bi se razumel na blago. Čobal naročuje blago sam in tu nima nobeden nič govoriti. Ena lepa reč je pa pri tem društvu, takomenovana dividend, katere se izplačuje članom koncem leta. Ta dividenda je kriva da plačujejo večinoma revni člani vsako leto v državno blagajno prostovoljno na tisočake davka, sami pa trpe večkrat največjo bedo. Lahko se reče, da je to društvo plačalo do sedaj vsaj 10.000 K prostovoljnega davka. Čobal vedno grmi proti dražnji in proti davkom, da bi pa člani temeljito o stvari podušili in preprečil ta pretirani patrijotizem, tega pa ne. Ali se pa gre mogoče za virilita in občinskem odboru? To bi bil drag špas! Pri letošnjem občnem zboru je bilo od 428 članov okrog 80 navzočih, kateri so volili v nadzorništvo na priporočilo Malovrha istega, potem Sitterja in Uleta. Poprejšnji nadzorniki so bili preveč sposobni za ta posel, torej niso smeli več voljeni biti. Tajnik bolniške blagajne Malovrh bode sedaj nadzoroval poslovanje svojega šefa, kateri je kapo pri bolniški blagajni in pri konsumu. To je sicer komplicirani slučaj, a moža bodeta že vedela kako narediti, da ne bodeta pri tem vzajemnem nadzorovanju drug drugega preveč tlačila. Pri prihodnjem občnem zboru se bode poskušalo onih 340 članov, kateri so pri zadnjem občnem zboru izostali, in tam se bode Melhijor false Miha Čobal pokazalo, kdo je gospodar „Občnega konsumnega društva“ v Zagorju Čobalovi lepi časi so tudi tu — bili!

Postojlo jama so obiskali 8. maja gojenci mornarske akademije na Reki. Jama in njene znamenitosti jim je razkazoval jamski tajnik G. A. Perkó, kateri jim je tudi pojasnil v polurni znanstveni razpravi s pomočjo jamskih načrtov in slik njen postavek in razvoj. Navdušeni in prevzeti od njene mamljive naravne lepote, so se pri slovesu srčno za hvaljevali za izreden užitek, katerega jim je nudil jamski obisk in prijaznost domačinov.

Zveza narodnih društev na Gorškem je imela v nedeljo svoj občni zbor v dvorani pri „Zlatem jellenu“ v Gorici. Prišlo je z vseh strani dežele okoli 100 delegatov Zvezin društev. Zborovanje je otvoril predsednik dr. Dinko Puc. Iz poročila tajnika Damira Feigla je razvidno, da šteje Zveza sedaj 101 društvo. Zveza ima osrednjo knjižnico, v prometu je sedaj 516 knjig. Predavanj je bilo 88, izmed teh 29 v Gorici. Zveza organizuje pevske zbornice ter poskrbi za dobro izveščane pevovodje. Zveza šteje 60 pevskih zborov ter je tako največja zveza pevskih zborov na Slovenskem. Zveza je odpravila konkurenco pri veselicah ter uredila ples, da se čisti dobički porabijo v prosvetne svrhe. Blagajnikovo poročilo je za pričetek polno. Zveza je pridno podpirala in pomagala svojim društvom. Dr. Puc izreče občni zbor soglasno zahvalo za uspešno delovanje. Izvoljeni so: predsednik dr. Dinko Puc, v. odbor: Franc Koojandič iz Podgore, Damir Feigl iz Gorice, Jos. Kuzmin iz Št. Andreja, Blažica iz Št. Petra, Klanjšek iz Pezme, Orel iz Višnjika, dež. posl. Strekelj iz Komna, Tomo Sorli iz Ajdovščine in Fr. Kašca iz Tolmina. Izmed poslancev je bil na vzoč A. Gabrček. Z. N. D. je postala močna kulturna organizacija na Gorškem.

Slov. akad. društvo „Adrija“ v Pragi ima svoj I. redni občni zbor v sredo, dne 12. velikega travna t. l. v „Kufko oka“. Začetek ob 8. uri zvečer.

Slovenske Haloze na Štajerskem so si izbrali Nemci, kakor poroča „Narodni dnevnik“, za polje njihovih potujčevanja slovenske zemlje. Ker imajo, žal, v Halozah že precej vinogradov, nameravajo izpodrinuti manjše posestnike in delavce na ta način, da bodo odslovili še to jesen vse slovenske viničarje in naselili nemške delavce. V ta namen nameravajo tudi pokupiti več manjših posestev. Seveda bodo v prvi vrsti trkali kot kupci — morda še s kakimi izdajskimi slovenskimi mešetarji — pri onih gospodarjih, kateri so malo zadolženi. V ta namen je dovolila „Südmarka“ 200.000 kron podpre. Opozorjamo Slovence na ta nemški napad, ter pozivljamo rodoljube, da so pozorni in odločno odvrnejo nevarnost, da jim ne zagospodari na njihovi zemlji tuje.

Odlikovanje. Kmetijska podružnica rogiško slatinska je izročila slovesno 9. t. m. g. Mart. Debelaku, županu v Sv. Mohorju, bronasto kolajno kmetijske družbe štajerske za njegovo mnogoletno uspešno delovanje.

V Metodriču prirede dne 6. junija Sokoli izlet in se priredi ta dan

tam velika narodna veselica, za katero prireditelj se je že osnoval poseben odbor. Za danes opozarjamo vse narodne kroge bližnjih krajev na to priredbo, v kratkem pa bomo priobčili podrobnosti izleta in veselice.

Nagle smrti je umrl danes ob 4. uri na 12. g. Konrad Stefan, o. kr. knjižniški kustos. Zadel ga je v uradu pri delu srčna kap. Pokojnik je bil rojen 1854. v Ročnovu na Moravskem, študiral je na dunajskem vseučilišču matematiko in fiziko, prebivši izpise je supiral deloma na neki du najaki srednji šoli, deloma je služboval kot domači učitelj na Dunaju, pozneje v Gorici. Naposled je bil dve leti suplent v Trstu in od tam je prišel po Levstikovi smrti za skriptorja na ljubljansko študijsko knjižnico spomladi l. 1888. Skoraj 10 let je ostal skriptor ter po upokojitvi knjižničarja Muya je dobil mesto kustosa v jaseni 1897. in na tem mestu je služboval prav do svojega zadnjega zadihlaja. Pokojnik je bil vrlo marljiv in pošten uradnik, sedelo ga je pa tudi mnogo sitnega in odgovornega dela v teh zadnjih letih po potresu, štirikrat je imel selitev knjižnice, ki šteje do 60.000 zvezkov in čez, eno partijo je moral seliti koj po potresu v Rudolfinom, ostali del l. 1902 v Waldherjevo poslopje, in ko se je sesidalo na Poljanah poslopje za II. državno gimnazijo, v katerem je nameščena tudi študijska knjižnica, začele so se na novo selitve. Iz Waldherjeve hiše se je bilo treba umakniti že v septembru l. 1907, ko prostori na Poljanah še niso bili popolnoma dodelani, ostali del iz Rudolfinoma se je selil šele prihodnjo spomlad (1908). Vse to mu je prizadelo nemalo težkih skrbi in on se je tem skrbem popolnoma posvetil in bil, dasi bolehen in nabogljen, ves v delu in v svojih načrtih — neumorno delaven. Bil je dobra duša in zelo udan v svojo usodo. Bodi mu blag spomin!

Zlet notranjskih sokolskih društev se vrši letos v Ilirski Bistrici dne 23. avgusta.

Moški podružnični društvo sv. Cirila in Metoda v Zalcu je podarilo „Savinska posojilnica“ v Zalcu znesek 50 K, za kateri velikodušni dar se najtopleje zahvaljuje odbor.

Perutninarstvo zadruge so ustanovili v Ptujski gori. Zadruga ravnateljica je ga. A. Kupčič.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu naznanja, da se je na I. rednem občnem zboru dne 8. maja t. l. izvolil sledeči odbor: Predsednik: N. I. Vrabl, iur.; podpredsednik: Fran Fisoher, tehn.; tajnik: Mirko Brezovnik, iur.; blagajnik: Alojzij Terstenjak, iur.; kozičar: Vladimir Frankovič, phl.; gospodar: Odon Canjko, iur.; namestnika: Ivan Brezovec, iur., Stefan Dobnik, iur.; pregledniki: Hug Robič, iur., Ivan Jandič, iur., Fran Rodošek, iur.

Umrl je v Neminski srbski škof iz Dol. Tuzle Gregor Živković. **Poneverjenje.** V Gospiču je sprejel poštni uradnik vrečo, v kateri bi moralo biti glasom izkaza 35 poročenih in 2 denarni pismi v vrednosti 21.000 kron. — V Ogulinu so vrečo odprli in našli v njej samo tri navadno priporočena pisma.

Dvakrat zapored zaplenjen je bil karlovški „Narodni glas“ radi ožiganja policijske prepovedi proti pozivu za nabiranje prispevkov za „Sokola“. — V drugi zaplenjeni izdaji je napad popolnoma ublažil, vendar so tudi to črtali, in je moral napraviti tretjo izdajo.

Jelačičeva slavlja. Dne 20. majnika obhajajo Hrvatje 50 letnico smrti narodnega junaka bana Jelačiča. V Zagrebu skljujejo tem povodom na Jelačičevem trgu, pred njegovim spomenikom, katerega je mestna občina popolnoma prenovila, veliko hrvatsko narodno skupščino, katere mu položijo v imenu hrvatskega naroda med slovesnimi nagovori narodne vence v znak spoštovanja in ljubezni. Da se slavlje tem lepše in slovesneje vrši, nameravajo baje ustanoviti odsek, kateri bo deloval v tem smislu, ne oziraje se na politične stranke.

Stekel pes je oklal v Solkanu pri Gorici dva psa, katerega tako ubili. Steklega psa iščejo. Baje je ta stekel pes oklal tudi v Vipavski dolini nekega otroka in psa.

Ustrelil se je v Trstu v stanovanju pri svoji materi 26letni za sební uradnik J. že Furlan. Vrtok neznan, Furlan se je še malo prej prav dobrovoljno zabaval s svojci.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda za leto se vrši letos dne 6. rožnika v Kastvu.

Izgube paretrodnih družb. Kakor so pri nas imele letos vse parobrodne družbe izgube, isto se je zgodilo še v večji meri — seveda primarno s prometom — tudi pri vseh inozemskih družbah. O splošni izgubi vseh nemških družb smo že pisali. Sedaj priobčujemo seključke 4 laike, nam najbližje družbe, v katerih iska sužje vse povprečno od 115000 do 120000 frankov izgube.

Hrvatske paretrodne družbe „Jadran“ v Splitu je sklenilo v svoji upravni seji radi ugodnega prometa v tekočem letu napraviti za svojo parobrod. Sklenili so tudi, da spremene družbo s letom 1910 v hrvatsko delniško družbo „Jadran“.

Mednarodna razstava občil v Buenos Airesu. V proslavo stoletnice neodvisnosti Argentine se v Buenos Airesu priredi l. 1910 od maja do novembra mednarodna razstava občil. Podrobnosti o razstavi so interesantne v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 25. aprila do 1. maja 1908. Število novorojencev 16 (= 208‰), mrtvorojenoi 3, umrlih 30 (= 39‰), med njimi je umrl sa škrlatno 1, za vrtično 1, za jetiko 3 (2 tujca), za različnimi boleznimi 25. Med njimi je bilo tujcev 10 (= 33.3‰), iz zavodov 14 (= 46.6‰). Za infekcijsnimi boleznimi so oboleli in sicer: za rdečico 2, za ošpicami 5, za škrlatno 6, za tifuzom 2, za vrtično 7, za ušesom 2 osebi.

Zaklale se je v mestni klavnici ljubljanski od 25. aprila do 2. maja t. l. 73 volov, 13 krav, 11 bikov, 124 prašič, 214 telet, 26 kostrunov in kozlov, 160 kozličkov, zaklane živine se je vpeljalo 1 krava, 3 prašiči, 28 telet, 2 kostruni in kozli, 57 kozličkov in 586 kg mesa.

Prve čolne na ljubljanskem trgu. Danes so dobili prodajalci sadja na Pogačarjevem trgu iz Trsta kakih 7 kg prvih češenj. Prodajajo jih po tri za 2 vin. ali kg à 4 K.

Mestna policija je včeraj aretovala v Trnovem 21letno, zaradi tatvine že predkaznovano in iz Ljubljane izgnano, brezposelno služkinjo Marijo Königovo iz Stare Loke pri Kočevju. Navedenka je bila sumljiva, da je ukradla, ko je prišla domov po odgonu, natakarije Katarini Izakovi tri ženska krila v vrednosti 40 K; služkinji Jožefi Epichovi pa za 15 K obleke. Königova, ki je zelo nevana tatrica, so oddali deželnemu sodišču.

Pogreša se od sobote sem 27letna krojačeva žena Frančiška Bukovnikova, roj. Okornova. Navedenka je srednje postave, črni, kratkih las, spredaj že skrbasta ter je bila oblečena v črno jopico, temnozeleno obleko, na glavi je imela črno šerpo, obuta pa je bila v čevlje na gumble. Ker se je bati, da bi se ji ne bilo pripetilo kaj zalega, se prosí, kdor bi vedel kaj o njenem sedanjem bivališču, da to nemudoma naznani mestni policiji.

Pobegnil je včeraj od dela pri zgradbi nove Švicarije prisiljenec Anton Wimmer, rodom iz Zgornje Avstrije.

S kolesom podrl je včeraj popoldne neki kolesar na Starem trgu 64letno zasebnico Nežo Miklavčičovo ter jo na levi rami in levem stegnu znatno poškodoval.

Delavsko gibanje. Včeraj se je peljalo iz Belgrada skozi Ljubljano v Ameriko 105 macedoncev, iz Zagreba 115, z Reke pa 100 Hrvatov. 200 Hrvatov je šlo v Heb, 100 pa v Buchs.

Izgubljeno in najdeno. Trgovski vajenec Ivan Kobilec je izgubil zlat prstan. V trgovini g. Antona Staecula je bil pozabljen svilnat solnčnik. Lastnica ga dobi nazaj pri magistratu. Desetnik 27. pešpolka Fran Kobol je našel v tivolskem gozdu črn dežnik.

Uradne vesti. Javna dražba občinskih lovov Zlato polje in Moravče za dobo od 1. rožnika 1909 pa do 30. rožnika 1914 se vrši dne 22. majnika ob 11. uri dopoldne pri okrajnem glavarstvu v Kamniku, kjer si lahko tudi vsak ogleda dražbene pogoje. — Razpisano je učno mesto (def. ali tudi prov.) na enorazrednici v Buhovščici. Prošnje do 1. rožnika okr. šol. svetu v Kranju. — Za uredbo užitnih in oskrbovalnih pravic planin »Pod stolom«, »Pri Zagorci«, Zelenica in skupnih zemljišč občine Žirovnica, ter glavne razdelbe skupnih zemljišč v radovljiskem sodnem okraju je postavila deželna komisija za agrarske operacije na Kranjskem g. okr. komisarja dr. J. Vrtačnika in Ljubljani kot krajnega komisarja, kateri začne v omenjenih pravnih slučajih takoj delovati. — Javna dražba zidane z opeko krite hiše v Godiču z zidanim obokanim hlevom ter lesenim dvojnim kolozelem, dveh travnikov, ene njive in enega dela gozda in nekaj gospodarskega orodja se vrši dne 17. rožnika ob 10. uri dopoldne pri okr. sod. v Kamniku. Določena vrednost znaša 3930 K, najmanjši ponudek pa 2620 kron.

Drobne novice.

* **Splošno stavko** poštarjev v Parizu so sklenili podpirati tudi železničarji, kateri sečno, ako se ne ugodí prvim, tudi sami stavkati.

* **Okrajne bolniške blagajne** v Budimpešti so bile 45 tamošnjih lekarnarjev, da so jih sporazumno s

bolniki okkodovali za večje vsote. Zaradnavali so namreč v receptu navedena draga zdravila, bolnikom pa dajali dišave in parfeme.

* **Rezervista** korporala G. V. iz Požuna je pilil, kakor poročajo vojaške oblasti njegovim domačinom, med vajami gad, valed česar je umrl.

* **Angleški kralj** Edvard se je vrnil v soboto iz Pariza domov.

* **Ustrelil se je** častnik pri Sv. Nikolaju ponesrečenega parnika „Pelikana“ mornarski poročnik pl. Luterotti.

* **Umrl je** v Krakovu znani poljski pisatelj Sćopanski.

* **Kot vojaškega beguna** nasledujejo poročnika V. Filipeka 30. lov. bat., ker se ni vrnil od sedemtedenskega dopusta v inozemstvu, odkoder bi bil moral že 11. svečana priti.

* **Velike vaje** angleške in nemške mornarice se vrše letos skoro ob istem času v Severnem morju. Vendar pa bodo baje medsebojno toliko oddaljeni, da se ne bodo motili.

* **25letnice smrti umetnika Bedřicha Smetane** bodo obhajala slovesno v sredo, dne 12. majnika, vsa češka društva v Pragi in okolici.

* **V praškem mestnem zastopu** so sklenili v zadnji seji, da mora zavrtni mestni računski oddelk vse nemške ali v pokvarjeni češčini pisane tiskovine in dopise poštobranilnega urada s prošnjo, da naj pošiljajo pravilne češka nakaznice in dopise.

Razne stvari.

* **Umor in samomor** turškega diplomata v Zemunu. V soboto zvečer je obstrlel in močno ranil tajnik belgrajskega turškega poslanstva Sami Bey svojo soprogo, bivšo poljsko šansonetko Melnicko in nato ustrelil samega sebe. Melnicky je spoznala Sami Beya pred letom v Belgradu, kjer jih je neki srbski turški duhovnik poročil. Na zahtevo turškega poslanstva pa se je hotel Sami Bey od Melnicke ločiti. Pogodila sta se, da mu ona vrne ženitno pogodbo proti odpravnini 100 turških funtov in vse v Belgradu zastavljene zlatnine. — Posredovala sta pri tem turški poslanik Arcerian effendi in drugi tajnik Vüradunghian. V soboto sta se pripeljala Sami Bey in Melnicka v spremstvu Noradunghianov v Zemun, da izvrše pogodbo. — Ko so prisostvovali tamošnjemu vojaškemu koncertu do 11. ure, so šli v spalne sobe. — Tam sta napadla oba spremljevalca Melnicko in ji hotela vzeti s silo pogodbo, katero je pa ona imela skrito in zašito v obleki. — Ko je odšel po brezuspešnem iskanju Nüradunghian v svojo sobo, je začel Sami Bey svojo soprogo sramotiti, naka je ta potegnila samokres. Sami Bey ji je iztrgal samokres iz rok, jo ustrelil v prsi, in nato sebe v sence. — Sami Bey je obležal mrtev, Melnicka pa bo okrevala. — Nüradunghiana so zaprli. V belgrajskih diplomatskih krogih je napravil ta umor veliko presenečenje. Pričujejo dalekosežnih odkritij, ker je jasno, da sta bila v spletko zapletena turški poslanik Arcerian in tajnik Nüradunghian. Celo zadevo je prevzelo sodišče v Zemunu, katero izroči šele po dovršeni obravnavi truplo Sami Beya turškemu poslanstvu.

Zopet velika nesreča na Južni železnici.

Iz Maribora se nam piše 11. t. m. ob 3. uri ponoči: Med postajama Pesnica in Št. Ilj je zadel brzovlak z vso silo od zadel v osebni vlak. Posledice so bile naravnost strahovite. Osební vozovi poštnega vlaka so se nakopili na stroj brzovlaka in pričeli goreti. Ko Vam to poročilo pišem, gorita oba vlaka. Kakor sem zamogel do sedaj izvedeti, sta dve osebi mrtvi in mnogo je težko ranjenih. Grozno je bilo ječanje ranjenih! Med največjo paniko pridrvi s polno paro tržaški ekspresni vlak. Radi ovinka je le z največjo hitrostjo strojevodja vlak v zadnjem trenutku ustavil. Mislim, da ni v ekspresnem vlaku nobenega nevarno ranjenega. Maribor je nakopičen z vlaki, proti Trstu ni odšel še noben vlak, enako tudi proti Dunaju ne; oba tira sta porušena. Ravnokar so prinesli nekega poročnika z zlomljeno nogo, zahteval je svaščico, nekoliko pokadil in padel v nezvest.

Iz Maribora se nam nadalje poroča: Na postaji Pesnica je trčil dunajski brzovlak, ki vozi v Trst, v osebni vlak, ki odhaja z Dunaja ob 8. zvečer.

Kotel brzovlaka je eksplodiral in vrela voda se je razlila po dveh zadnjih vagonih, ki sta bila popolnoma uničena. Potniki v teh dveh vozovih so bili deloma ubiti, deloma so zgoreli. Brzjavna zveza je pretrgana. Nesrečo je baje zakrivil ekspedient, ki je zaspal v uradu.

Z Dunaja se nam poroča: Tu se širi vest, da je pri železnicih nesreči v Pesnici bilo ubitih 40 oseb.

Krasno BLUZE
največja izbira v svili in drugem modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila, perilo in otroške obleke
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 28.

A. Lukič
Pred škofijo 19
Priporoča svoje popolnoma sveže
najmodernejšo konfekcijo obleke
za gospode, dame, dečke, deklice in otroke
po najnižjih cenah.
1095-26

Proda se prav cene dobro obranjen
avtomobil
s 4 sedeži.
Več pove Lovre Šebenik v Sp. Št. 1437 27

St. 481.
Prodaja lesa.
Iz državnih gozdov Ilveca in Radoče-Bela poč (Gorenjske) se bo prodalo okoli
6675 m³ mehkega lesa za žaganje in 2975 m³ celuloznega lesa
vse že izdelano tam, kjer se je posekalo.
Ponudbe je vložiti
najpozneje do 27. maja 1909 ob 12. opoldne
pri c. kr. gozdnem in domenskem oskrbništvu v Radovljici, kjer so tudi razpoloženi kupni pogoji.
C. kr. gozdno in domensko oskrbništvu v Radovljici
dne 9. maja 1909.

St. 14056.
Razglasilo.
Občinski svet deželne stolne mesta Ljubljane je odobril v svoji javni seji dne 6. maja t. l. letošnje dopolnilne volitve v občinski svet, ki so se po predpisih občinskega reda in občinskega volilnega reda vršile dne 19. 21. in 23. aprila t. l. in pri katerih so bili izvoljeni v III. volilnem razredu gg.:
Fran Bergant, Ivan Pavšek in Ferdo Primožič,
vsi trije na dobo treh let,
v II. volilnem razredu gg.:
Karel Mayer, dr. Fran Novak
in **dr. Josip Pipenbacher,**
vsi trije na dobo treh let,
v I. volilnem razredu pa gg.:
Ivan Knez, Alojzij Lenček, dr. Ivan Oražen
in **dr. Anton Švigelj,**
na dobo treh let,
Matija Roethl pa na dobo dveh let.
To se daje v smislu § 28. odstavka 4. občinskega volilnega reda javno na znanje.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 10. maja 1909.

Razpis.
Za zgradbo okrajnih cest Vrzdencev-Sv. Jošt in Polhovgradec-Zalog v vrhniškem cestnem okraju na 77.500 K, odposno 54.800 K proračunjena dela in dobave se bodo oddala potom
javne ponudbene obravnave
Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedbo pavšalne vsote, naj se predlože
do 24. majnika t. l. ob 12. opoldne
podpisaneemu deželnemu odboru.
Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je poslati zapečatene z nadpisom: „Ponudba za prevzeto gradbo Vrzdencev-Sv. Jošt in Polhov gradec-Zalog.“
Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim ukloni brezpogojno.
Razen tega je dodati kot vadij še 5%, stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.
Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.
Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah.
Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 7. maja 1909.

Avstrijska družba za izdelovanje orožja STEYR.
Ilustrirani cenik 1909 zastoj in franko.
Waffenrad
pridobiva stalno nove prijatelje in pristaše med poznavalci.
Vporabni in luksuz-stroji za gospode in dame, kolesa za dirke, službena kolesa za vojaštvo in urade.
1835 2
Zastopnik: Jvan Jax in sin, Ljubljana, Dunajska cesta.

inženir-hidrotekt
Konrad Sachnik, Ljubljana
kanalizacije, kopališke naprave
Beethovenove ulice št. 4. Brzjavi: Sachnik-Ljubljana.

Sprejme se izvečban, zanealjav
kurjač in strojnik
Nastop 1. junija t. l.
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.
1859-2
H. Volk
v Šoštanju, Štajersko
Kemična pralnica
urejena z najnovejšimi stroji na par in elektriko se priporoča za zmanjšanje 1032 vsakovrstnih oblek itd. 10
Sprejemalnica za Ljubljano pri
I. Magdiču
krojaču, Miklošičeva cesta št. 10.

Razpis službe društvenega sluga.
Podpisani odbor „Narodne Čitalnice“ v Rudolfovem razpisuje službo društvenega sluga z začetno letno plačo K 300 — v slučaju usposobljenosti K 400 — ter še z drugim postanskim zaslužkom, prostim stanovanjem, kurjavo in razsvetljavo. Društveni sluga je obenem tudi šolski sluga z letno plačo K 300 —. S'uzbo je nastopiti s 1. julijem t. l. 1849 2
Prosilo naj vložijo prošnje na
Odbor „Narod. Čitalnice“ v Rudolfovem najkasneje do 31. majnika 1909.
Dav. Majcen l. r. Fran Perdan l. r. tč. predsednik tč. tajnik.

SUKNA
In modno 749 37
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorec franco

V prometu že izza 1. 1868:
Bergerjeva med. in higien. mila
Varujte se ponared in podtaknja nja drugih znamk!
Označila:
Bergerjevo kotranovo milo, Bergerjevo glicerino kotranovo milo, Bergerjevo žvepleno kotranovo milo, Bergerjeva medicinska in higien. mila
je naša firma zavarovala kot besedne znamke in povrh še z dostavskom pristavo in originalno.
Vsak prodajalec, ki namesto teh edino pristnih in z besedno znamko zavarovanih, že 40 let preizkušenih Bergerjevih mil podtakne druge znamke, poseza v našo znamčno pravico. 1246-3
Naša mila so opremljena v znak pristnosti s tukaj odtisnjeno varstveno znamko in firmnim podpisom.
Mi plačamo vsakemu nagrado 100 = sto kron ako se nam druge znamke podtakajoči prodalec naznači v taki obliki, da ga lahko zaradi posezanja v znamčno pravico kasensko ovadimo in damo kasnovati.
Ovadbje naj se javijo v
Opavo na G. HELL & Co.
Dobiva se v lekarnah in zadevnih trgovinah avstro-ogrsko monarhije in inozemstva.

Štev. 12881.
Razglas.
Vsled razpisa o. kr. deželne vlade z dne 27. aprila 1909 št. 9582 naznanja podpisani mestni magistrat, da **dekler traja pasja kontumacija, psi v celem mestnem okrožju ne smejo prosto okrog letati.**
Psi morajo imeti zadosti trdne in goste torbe, ki popadanje popolnoma zabranjujejo; razen tega se morajo voditi na vrvicah in se tudi ne smejo jemati v javne lokale.
Pse, ki bi brez dobro napravljenej torb okrog letali, bo konjač polovil in brez odloga pod nadzorstvom mestnih policijskih organov pokončal.
Psi, ki bi brez torb okrog letali, pa bi jih konjač ne mogel ujeti, se bodo pozneje lastnikom odvzeli in ravno tako brez izjeme in takoj pod nadzorstvom pokončali.
Tudi psi, ki bi imeli torbe, pa bi se ne vodili na vrvicah, se bodo polovili oziroma se bodo poizvedelo čigavi so; na ugovor lastnikov pa se pod naslednjimi pogoji ne bodo pokončali:
1.) Ako zdravnik, ki pse natančno preišče potrdi, da so popolnoma zdravi, mogli se bodo gospodarjem vrniti oziroma prepustiti.
2.) Za dobo 3 mesecev ostanejo psi pri gospodarjih v opazovanju; v tem času jih mora živinozdravnik v primernih presledkih preiskovati.
3.) Vse tozadevne stroške plačajo lastniki psov.
Vse te za mestno okrožje vpeljane odredbe veljajo vsled razpisa o. kr. deželne vlade z dne 5. marca 1909, št. 5930 za občine ljubljanske okolice Brezovica, Dobrava, Dobrunje, Horjul, Log, Moste, Medvode, Devica Marija v Polju, Podgorica, Rudnik, Vič in Sentvid.
Prestopki teh odredb se bodo naznanjali o. kr. sodnji v kaznovanje.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 4. maja 1909.

No I 232/9.2.
Dražbeni oklic.
Po zahtevanju konkurznega sklada zapuščine Jakoba Petrovčiča' trgovca iz Trebnjega, zastopane ga po konkurznem upravitelju Andreju Kuharju o. kr. notarju v Trebnjem, bo
dne 26. maja 1909, ob 10. uri dopoldne
pri spodaj označeni sodnji v izbi št. 30 dražba zemljišč vl. št. 389 in 390 k. o. Bušinja vas obstoječih iz parcel št. 304 (hiša št. 36 v Bereči vasi in stavbišče), 2598 (vinograd) in 2543 (vinograd) Poslopje leži tik glavne ceste in je bila doslej v njem prodajalna.
Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost na 865 K 53 h. Najmanjši ponudek znaša 577 K 02 h, pod tem zneskom se ne prodaja.
Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj označenem sodnji v izbi št. 23 med opravljenimi urami.
Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.
O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj označenega sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.
Določitev dražbenega obroka je zaznamovati v bremenskem listu vložkov za nepremičnine, ki so prodati na dražbi.
C. kr. okrajna sodnja v Metliki, odd. I,
dne 17. aprila 1909.

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izveleček iz voznega reda.
Veljaven od 1. maja 1909.
Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)
7-03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podrožico), Celovec.
7-25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
11-40 dopoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.
1-32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.
6-23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
10 poneči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Prago, Draždane, Berlin.
8-42 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbič, od 1. julija na progi Ljubljana juž. žel., — Jesenice vsak dan).
Odhod iz Ljubljane (državne železnice):
7-28 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.
2-05 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.
Prihod v Ljubljano (južne železnice):
7-12 zjutraj: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiča, Jesenic, Gorice, Trsta, Trbiča.
8-52 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-23 dopoldne: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel., čez Podrožico in Trbič, Gorice, dr. žel., Jesenic, Trbiča.
2-58 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-15 popoldne: Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiča, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Gorice, dr. žel., Trsta c. kr. dr. žel., Jesenic, Trbiča.
6-40 zvečer: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Jesenic.
8-42 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiča, Celovca, Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. dr. žel., Gorice, dr. žel., Jesenic, Trbiča.
9-07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-08 poneči: Osebn. vlak iz Trbiča, Celovca, Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. dr. žel., Gorice, dr. žel., Jesenic.
Prihod v Ljubljano (državne železnice):
6-46 zjutraj: Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 dopoldne: Osebn. vlak iz Kamnika.
6-40 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.
9-55 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.
(Le ob nedeljah in praznikih).
Časi prihoda in odhoda so navedeni v srednje evropskem času.

Ustanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
št. 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izberne

G. AUER^{jevih} dedičev

Ljubljana Wolfove ulice št. 12 Ljubljana

marčno pivo

v sodcih in steklenicah.

Stavbišča v Spodnji Šiški.

Na 28 stavbnih parcel razdeljeno, okoli 4½ oral mereče posestvo
je naprodaj

skupno ali posamezne parcele.

Stavbišča leže na najugodnejšem kraju ob treh cestah nekako v sredi med bodočimi delavnicami državne železnice, novo ljudske šole in občinske hiše spodajšišensko. — Ker je posestvo neobremenjeno, se izvrši prenos lastninske pravice v najkrajšem času in se lahko takoj prične s stavbo.

Vpraša se v pisarni Viktorja Rehmana v Ljubljani, na Sv. Petra nasipu št. 27.

Ondot se prodaja tudi 10 oken dolg

1863—2

kozolec.

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade.

C. kr. avstrijska vlada je v varnost avstrijskih zavarovancev priznala

K 33,743.421-70.

Izvod iz poročila glavne skupščine dne 17. maja 1906 v Londonu.

1. Splošni prejemki za l. 1905	K 32,677.080—
2. Splošna aktiva dne 31. dec. 1905	„ 223,817.069—
3. Izplačane police	„ 515,093.054—
4. Splošni presežek dne 31. dec. 1905	„ 7,223.290—

Poraba presežka:

Dobiček zavarovancem	K 5,295.843—
Dividende in obresti	„ 726.575—
Nadaljna rezerva za eventualno znižanje obrestne mere	„ 1,200.872—
	K 7,223.290—

2883—9

Novi tarifi z ugodnimi kombinacijami (zavarovanje življenja, pokojnine in otrok) oddaja zastoj in poštne prosto.

Generalno zastopstvo v Ljubljani, na Franc Jožefovi cesti št. 17 pri
GVIDONU ZESCHKO.

Osebe, ki se hočejo poslužiti svojih dobrih zvez in ki so sposobne za nabiranje zavarovanj v mestu in na kmetih, se takoj nastavijo s stalno plačo in provizijo.

V Mirnu pri Gorici se da v najem ali pa tudi prodaja

krasna vila

za njo je obzidano overlišče, vrt in devet mliv zemljišča v enem kosu; zadaj hlev za več korj, s prostornim sklednjem za seno, lopa in še eno prostorno gospodarsko posleple. Vse to meji po vsej dolgoti na reko Vipavo, kjer so na označenem zemljišču primerne kopeli in park. Najlepša lega, tik državne in deželne ceste, in vse to obzidano, oziroma vsled reke Vipave sosedom nedostopno. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov G. Scalettari, tovarnar usnja, Mirna pri Gorici. 1831—3

Za šport
in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles

prejem koles za emajliranje, poniklanje ter popravila

10 solidno in ceno. 1590

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

obiskal dne 26. julija 1807
kleti fordke

MOËT & CHANDON

ustanovljene 1743 v Epernay

Cin kr. dvorna in komorna dobavitelja
Kralj. angl. dvorna dobavitelja

Najfinejši šampanjec

Francoski izdelek

Generalni reprezentant: J. Weidman, Dunaj III.

P O Z I V

k subskripciji delnic V. emisije

Ústřední banky českých spořitelů

Osrednje banke českých hranilnic

V PRAGI.

PODRUŽNICE: Brno, Vel. nám. 28; Lvov, ul. Syketuska 15; Dunaj, I. Wipplingerstrasse 22; Trst, Piazza del Ponterosso 3. — Od 1. julla t. l. nova podružnica v Črnovicah.

Nad 5000 spojenev-denarnih zavodov cele države. — Vlog nad K 100,000.000. — Menični posel v letu 1908. K 536,000.000. Skupen promet 5 milijard.

DIVIDENDA: za 1903. 3 %, za 1904. 4 %, za 1905. 4 ½ %, za 1906. 4 ½ %, za 1907. 4 ½ %, za 1908. 5 %.

Na podlagi sklepa IV. rednega občnega zbora delničarjev, ki se je vršil dne 25. marca t. l., se zviša delniška glavica

od 10,000.000 na 15,000.000 kron

z izdajanjem 12.500 delnic po 400— kron nominalne vrednosti.

Akcije Osrednje banke českých hranilnic so edini dividendni papir, ki je pripuščen poleg delnic Avstro-Ogrske banke za nalaganje hranilničnih fondov, ker se nanašajo na pupilarno varnost.

Vpisovalni rok do 31. maja 1909.

1797—3

Vpisovalni pogoji:

- Dosedanjim delničarjem pritiče na 2 stari delnici po ena nova za ceno K 410.
- Večje število delnic nego jim priteče po odst. a) se prepušča starim delničarjem, dalje hranilnicam, posojilnicam, zavarovalnicam ter denarnim zavodom sploh, raznim fondom, korporacijam, funkcionarjem in uradnikom denarnih zavodov za tečaj K 415.
- Ostalim vpisovateljem se prepuščajo za tečaj K 420. Posebna pozornost se bo obračala na bančne spojene kot vlagatelje, posestnike bančnih zadolžnic itd.
- Delnice V. emisije bodo deležne na dobičku od 1. julija 1909, torej za drugo polletje tekočega poslovnega leta. Njih kupon št. 7 se bo izplačal s polovično dividendo, ki bo določena od prihodnjega rednega občnega zbora na podlagi zaključenih računov za ostale akcije, kar bo označeno na dotičnem kuponu.
- Na pravilni vpis se izda potrdilo, proti kateremu se dobi pozneje nove delnice.
- Delnice morajo biti plačane najdlje do 30. junija t. l. Pri vpisu mora založiti vsak vpisovatelj — izvzemši denarne zavode — najmanj K 50 na račun za vsako delnico, ker se sicer na priglas ne bo oziralo.
- Po § 51. pravil se glasijo delnice na ime in se izdajajo tako stare kot nove bodisi v posameznih kosih ali skupno v 3, 30 ali 50 in to v svrhu udobnosti posestnikov z ozirom na hranitev in varstvo. Dotične želje naj se na vpisovalnih prijavah izrecno označijo.
- Preplačani zneski se obrestujejo do 30. junija po 4 ½ %, ki se prevedejo iz onim dnem na račun vpisanih delnic.
- Kdor ne plača do 30. junija t. l. celega vpisanega zneska, zgubi pravico nele do novih delnic ampak i na predplačilo, ki zapade v korist rezervnega fonda banke.

Priglasje in vplačila sprejema, ter izdaja prospekte glavni zavod v Pragi, podružnice v Brnu, Lvovu, na Dunaju in podružnica v Trstu, Piazza Ponterosso št. 3, ter poleg tega iz priljubljenosti vsak z Osrednjo banko českých hranilnic v zvezi stojiči zavod.

Priporoča se, da se vršijo prijave v kolikor možno z obratno pošto. Prospekt, ki obsega poročilo o poslovanju bank in razvoju banke, dalje zadnje letno poročilo in pravila, ter kakoršnekolik informacije pošilja drage volje

Ústřední banka českých spořitelů.